

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Ex quorum obsectorum cognitione procedat Verbum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

nerationem; adeoque ex hoc capite non declaratur, cur Productio Spiritus Sancti non sit Generatio: nam etsi declaratur non habere hanc similitudinem, non propterea caret aliquo requisito ad generationem. Antecedens patet: Nam Filius hominis non est similitudo intentionalis Patris sui, ergo similitudo intentionalis non requiritur ad rationem Filij. *¶* Ad Generationem requiri alterutram similitudinem, videlicet, ut productum secundum quod est productum, sit vel simile Realiter & Physicè, vel intentionaliter: atqui Spiritui Sancto neutra similitudo convenit; non Realis, quia non accipit Naturam realiter distinctam; Spiratio autem passiva est physicè dissimilis Spirationi activæ. Non etiam convenit similitudo intentionalis, ut ipsi adversarij concedunt, & jam declaratum est, quia amor non est Imago objecti amati: nam licet illud aliquo modo repræsentet, non procedit tamen ex intentione assimilandi, sed ex tali similitudine præcedente & supposita procedit. item, ut observat Pallavicinus Cardinalis, perfectio amoris non desumitur ex repræsentatione objecti sicut Perfectio cognitionis.

749. Labet hæc verba quædam referre ex P. Antonio Perez, in gratiam eorum, qui cum cæteroquin Magistro suo tanquam oraculo inhaereant, respuunt tamen usum Hypotheseon impossibilium, quas ex eodem discere potuissent. Itaque c. 4. n. 70. circa medium, ut confirmaret, similitudinem intentionalem non esse impertinentem ad rationem Filij: *Finge*, inquit, *tibi Filium hominis esse hominem, & esse simul secundum suam substantiam cognitionem sui & patris, quis non videat, patrem hunc melius manere repræsentatum in hoc filio, quam nunc accidit: ergo magis esset filius.* En! hypothesein impossibilem. de bonitate consequentiæ non sum sollicitus.

CONTROVERSIA II.

Ex quorum Objectorum cognitione procedat Verbum.

750. *S*ensus Quæstionis est, quamnam objecta respiciat illa Intellectio absoluta, ex qua tanquam Principio radicali procedit Verbum; adeoque quamnam objecta repræsentet Verbum. Eadem quæstio cum proportionem procedit de Spiritu Sancto, ex quorum objectorum Amore procedat.

751. Certum autem est, ad minimum procedere ex cognitione omnium attributorum absolutorum & essentialium, & per consequens, ex cognitione creaturarum ut possibilem, quatenus attributa absoluta dicunt respectum & ordinem ad illas. Ratio est, quia ut supra vidimus, Objectum directum & formale divinæ Intellectionis, est ipsa Essentia Dei, prout complectens

omnes perfectiones simpliciter simplices: ergo vel ex harum cognitione, vel ex nulla Verbum procedit.

752. Dubitatur. 1. Vtrum Verbum procedat ex cognitione omnium trium Personarum. Negativa tribuitur Scoto, & ex parte Vasquezio, neganti Verbum procedere ex cognitione Spiritus Sancti.

753. Dicendum tamen est, Verbum procedere ex cognitione omnium trium Personarum. Probatur. 1. Ex dictis, quia tres Personæ cognoscuntur cognitione essentiali & absoluta in Deitate, tanquam fonte & origine virtuali illarum, ut patet ex dictis. Atqui Verbum procedit ex cognitione totius Deitatis: ergo &c. Probatur. 2. Verbum procedit ex cognitione comprehensiva Dei: atqui Cognitio comprehensiva terminatur ad omnes tres Personas: ergo Verbum procedit ex cognitione omnium trium Personarum. & ita senserunt SS. Patres apud Ruiz *disp.* 61. & 63.

754. Obijcitur. Paternitas est prior origine quam Filiatio & Spiratio passiva. Ergo Verbum non potest procedere nisi ex cognitione illorum objectorum, quæ Paternitas in illo priori Originis cognoscit. Atqui in illo priori originis non cognoscit Filiationem & Spirationem passivam, quia nondum existunt: ergo Verbum non procedit ex harum cognitione. *¶* 1. Distinguen- guendo subsumptum. Non cognoscit illas ut existentes in sua radice ut essentialiter productiva, & motivo formali cognoscendi totam Trinitatem, adeoque indirectè, nego; non cognoscit ut existentes directè & immediatè, concedo. Hanc responsionem, quam ante hac dedi, approbat hîc P. Antonius Perez *disp.* 3. de Trinit. c. 13. n. 195. ubi etiam conceptissimis verbis docet, aliter se habere statum Conditionatum ad Scientiam Mediam, quam se habeat Spiritus S. (& eadem est ratio de creaturis possibilibus) ad sui cognitionem: nempe quia status conditionatus est ratio formalis, & motivum Scientiæ Mediæ, exhibens concursus intentionalem in Scientiam Mediam, & hoc, ait, colligi ex propositione causali; quod ideo Deus videt futurum conditionatè, quia est futurum conditionatè.

755. Respondetur. 2. Aliter distinguendo. Intellectio essentialis non potest in illo priori originis, in quo, prout existens in Patre, procedit cæteras Personas, non potest inquam cognoscere cæteras Personas prout existentes in illo priori, concedo: prout existentes in posteriori originis. Nego. Neque enim hæc prioritas originis est sicut prioritas Naturæ: cujus discrimen declarat Card. Pallavicinus c. 58. n. 440. Signa Naturæ, inquit, nihil aliud sunt, quam variz cognitiones, quarum aliqua ita inuenitur vnum tanquam positum & existens (quod dicitur esse in priori signo) ut dirigat in ordine ad positionem alterius, quod dicitur advenire in posteriore signo.

At hoc

At hoc non habet locum nisi in ijs, quæ habent inæqualem necessitatem vel independentiam in existendo: in illis enim est considerare principium prout indifferens ad coexistendum vel non coexistendum rei quæ ad ipsum consequitur. & ita debet posse dari aliqua perfecta cognitio ipsius principij, quæ non certificet de existentia rei à tali principio manantis, sed potius moveat illud agens liberum, cuius est hanc contingentiam determinare ad volendam talem existentiam. Hoc tamen est intelligendum juxta ea quæ supra diximus, agentes de identitate virtuali decretorum divinum. At, cum in divinis omnia sint æquæ necessaria & independentia ab arbitrio cujusunque, non datur cognitio intuitiva certificans de vno, & non de omnibus, atque adeo omnia sunt in eodem signo primo & antecedente ad univèrsalia signa. Illa ergo prioritas Originis, quam habet Pater respectu Filij, nil aliud est, quam fundamentum ex origine desumptum, incipiendi numerationem potius ab illo quam ab hoc. Cum enim non possimus omnia immediatè per cognitionem attingere, postulat Naturæ ordo, ut incipiamus ab eo, à quo cætera oriuntur, utpote præstante nobis aptam viam ad reliqua cognoscenda. Ita Pallavicinus.

Dubitatur 2. Et difficilius, an Verbum procedat ex cognitione futurorum tam absolutum quam conditionatorum.

760. Dicendum est. 1. Verbum quod formalitatem suam necessariam, non procedere ex cognitione futurorum. Ratio est manifesta. Quia illa formalitas procederet eodem modo, etiam si non essent futura ea, quæ sunt futura, ergo ut sic non est cognitio passiva & repræsentativa futurorum quæ talium: atqui est repræsentativa omnium eorum, ex quorum cognitione procedit: ergo secundum formalitatem necessariam non procedit ex cognitione futurorum. Ulterius, Verbum præcedit ipsa decreta libera, utpote procedentia à tota Trinitate, ergo etiam præcedit Visionem futurorum.

777. DICO. 2. Probabilius est, Verbum procedere ex cognitione futurorum secundum aliquam terminationem virtualiter intrinsecè distinctam, quæ repræsentantur objecta futura. Hac est reipsa Sententia Alensis, Bonaventuræ, D. Thomæ, Valentini, Zunigæ, Arriagæ, ut fateretur Derkennius, qui contrariam tenet. Eandem sequitur Antonius Perez & Comptonus, videturque esse Sanctorum Patrum apud Zunigam, asserentium, Patrem loqui Verbo omnia quæ scit, & Verbum repræsentare omnia quæ sunt in divina Scientia.

778. Ratio autem est. Quia Verbum accipit à Patre Scientiam contingentem, sicut accipit Scientiam essentialè: atqui hanc accipit per productionem alicujus terminationis. necessariæ: ergo illam accipit per productionem terminationis contingentis. Pari modo in Paternitate sunt super-

addenda hujusmodi relativæ terminationes contingentes, virtualiter intrinsecè distinctæ, quæ omnia sine vilo inconvenienti aut speciali difficultate admittuntur, admissis semel in Deitate terminationibus contingentibus, ut iterum fateretur Derkennius.

759. Ex hac Sententia fieri potest argumentum ad probandum, Decretum Intentionis & Executionis, & visionem futurorum non distinguì virtualiter intrinsecè. Si enim hæc decreta virtualiter intrinsecè distinguerentur, sequeretur, Spiritum S. quoad omnes terminationes prius completum esse quam Verbum, & per consequens, Spiritum Sanctum habere aliquam terminationem à solo Patre: quam sequelam etsi Arriaga concedat, victus bonitate consequentiæ, est tamen contra sensum aliorum, & teste Derkennio per se absurda, qui etiam clarè rejicit effugia Zunigæ. Sequela autem probatur. Quia si decretum Intentionis præcedit virtualiter intrinsecè Scientiam visionis, jam vi hujus decreti produceretur in Spiritu S. terminatio correspondens, quæ erit ultimum illius complementum: Verbum autem complebitur à terminatione producenda per visionem subsequenter, ut facile patebit consideranti: ergo vera est sequela.

CONTROVERSIA III.

Utrum, si Spiritus S. non procederet à Filio, distingueretur ab illo.

760. **Q**uestio hæc procedit sub hypothese impossibili, quæ tanquam vtili ad arguendum vsi sunt Theologi Concilij Florentini contra Græcos, asserentes, Spiritum Sanctum non procedere à Filio, & tamen realiter distinguì ab eodem.

761. Ut autem hypothesis vtilis sit, non debet ita formari, ut retineatur hic Filius & hic Spiritus Sanctus, & simul ponatur ille carere virtute spirandi, & iste processione passivâ, essentialiter respiciente hunc Filium; in hac enim hypothese includerentur formaliter contradictoria, saltem in sententia communi, quod Spiratio activa sit constitutiva hujus Filij, & quod hæc Spiratio passiva respiciat spirationem activam ut communem duabus Personis.

762. Hypothesis ergo hoc modo formanda est. Fingamus, in Deo dari productionem Verbi sine communicatione Spirationis activæ, & Spirationem passivam à sola prima Persona procedere, quæritur, an tunc Persona spirata realiter distingueretur à Verbo, seu à secunda Persona; hoc est: essentne tunc duæ tantum, vel tres Personæ? Vel sic. Ponamus aliquem ignorare Processionem terciæ Personæ à duabus, & tantum agnoscere unam Personam productivam seu operativam ad intrâ: quæritur an talis adhuc possit cum

P

set cum